

Duurzame connectiviteit

Is het TNT Centre het duurzaamste kantoor van Nederland? Feit is dat bij de bouw en inrichting van het nieuwe hoofdkantoor van TNT Express in Hoofddorp alles uit de kast werd gehaald om het een groen karakter te geven. Architect Paul de Ruiter en interieurarchitect Odette Ex vertellen over het bijzondere project. Auteur: Henk-Jan Hoekjen.

Wat is het duurzaamste kantoor van Nederland? Als wij de persberichten mogen geloven die we wekelijks binnen krijgen op de redactie van Inside Information, zijn er minimaal enkele tientallen gebouwen die aanspraak mogen maken op deze titel. Eén van de gebouwen die bij een dergelijke 'duurzaamheidstrijd' hoe dan ook hoge ogen zou gooien, is het nieuwe hoofdkantoor van TNT, dat recent geopend werd in Hoofddorp. Het TNT Centre heeft één van de hoogste GreenCalc+-scores ooit in Nederland bereikt (1.005 punten), het gebouw is CO₂-emissievrij, heeft het energielabel A+++ en heeft als één van de weinige kantoorgebouwen in Europa het LEED Platinum-certificaat. Alle reden dus, om de verantwoordelijke ontwerpers te vragen naar het hoe en waarom van het project.

"Het betreft een project dat op een totaal nieuwe manier wordt aangepakt", vertelt architect Paul de Ruiter, anders dan vele

collega's al sinds jaar en dag geïnteresseerd in duurzaamheid. Al in 1992 startte De Ruiter zijn promotieonderzoek op het onderwerp 'Energiezuinige gebouwen' en sindsdien heeft hij zich voortdurend gericht op het realiseren van duurzame architectuur. "In het begin van de jaren '90 was het eigenlijk al duidelijk dat de energiebronnen aan het opraken waren", zegt hij. "Daarom wilde ik een extra betekenislaag aan mijn werk toevoegen en ben ik mij gaan richten op het ontwerpen van mooie gebouwen die ook nog eens energiezuinig zijn."

Het TNT-Centre is een typisch voorbeeld van een dergelijk gebouw, vervolgt De Ruiter. "TNT Express heeft een serieuze duurzaamheidsdoelstelling, die onder meer tot uiting komt in het contract tussen TNT Express en de beleggers die het gebouw laten bouwen. TNT heeft bedongen dat de energiekosten van het gebouw worden opgenomen in de

Het multifunctionele gebruik van het atrium maakt dit gebied tot het kloppend hart van het TNT Centre.

In Hoofddorp is sinds kort één van de duurzaamste kantoren van het land te vinden: TNT Centre.

Het meubilair werd geleverd door Ahrend (werkplekmeubilair) en Facilitytying (los meubilair). De interieurbouw kwam voor de rekening van Retera.

huurprijs, wat betekent dat de beleggers beloofd worden wanneer zij nadenken over de meesst energiezuinige oplossing. Dit is een grote innovatie ten opzichte van de gangbare praktijk, waarin de niet-groene financiers van gebouwen vooral geïnteresseerd zijn in zo goedkoop mogelijke oplossingen."

Leidraad bij het ontwerpproces vormde 'connectiviteit'. Dit komt onder meer tot uiting in het atrium, dat het hart van het gebouw vormt. Het multifunctionele gebruik van het atrium maakt dit gebied tot het kloppende hart van het TNT Centre. Hier ontmoeten medewerkers elkaar en ontvangen ze klanten. Er is een koffiecorder gerealiseerd alsmede verschillende gelegenheden voor overleg. Van open tot gesloten, formeel en informeel, van grote tot kleine gebieden. Kortom: een mix van ontmoeten, vwerken en mobiliteit. Iedereen kan hier 'aanlanden' en werken. Bovendien doet het gebied tussen 12:00 en 14:00 uur dienst als restaurant.

Het interieur werd ontworpen door Ex Interiors. Interieurarchitect Odette Ex realiseerde hierbij onder meer een flexibel werkconcept, waarvoor een onderzoek van Provenpartners als onderlegger

'De energiekosten van het gebouw zijn opgenomen in de huurprijs'

diende. "Afdelingen krijgen gebieden toegewezen", legt Ex uit. "Dit maakt groei en krimp van afdelingen mogelijk, zonder dat er verbouwingen noodzakelijk zijn. Het overstappen op flexwerkplekken door het hele gebouw reduceerde het benodigde oppervlak voor de werkplekken met 30 procent. Dit aspect draagt nadrukkelijk bij aan de duurzaamheid van het gebouw."

De open werkplekken zijn gecombineerd met concentratiewerkplekken, die tevens dienst doen als ruimte voor klein overleg. Tussen deze gesloten overlegkamers is een gebied ontstaan voor open en informeel overleg en ontmoeting. Het geheel heeft een langeachtige sfeer, door het toepassen van een grote koffiecorder met banken, fauteuils en aanlandwerkplekken.

Tal van bedrijven waren nauw betrokken bij het realiseren van het interieur. Ahrend leverde bijvoorbeeld kantoormeubilair. De Amsterdams inrichter laat weten dat het interieur van TNT helemaal past bij zijn

nieuwe duurzaamheidsstrategie. "Door een intelligent inrichtingsconcept en efficiënter ruimtegebruik bespaart TNT Express niet alleen op huisvestingskosten, maar neemt ook de CO₂-emissie van het bedrijf af met 208,5 ton, onder andere door een structureel lager energieverbruik. Wij hebben instrumenten ontwikkeld om deze zaken gedetailleerd te kunnen berekenen."

Behalve Ahrend leverde ook Facilitytying meubilair voor het TNT-project. De interieurbouw kwam voor de rekening van Retera, terwijl de vloerbedekking werd geleverd door InterfaceFLOR. De adviseurs voor het lichtplan waren Atelier Lek en Arpalight; Level Acoustics 'regelde' de akoestiek. Andere betrokken partijen zijn onder meer Deerns, Studio Dumbarr, Arup en Hunter Douglas.

Ex benadrukt dat de mens centraal is gesteld in het TNT-interieur. Dit komt onder meer tot uiting in het atrium, waar de imposante trap, de trapsgewijze terrassen en de verbindende bruggen nadrukkelijk uitnodigen om elkaar te ontmoeten. "Door het atrium en de glazen gevel, die op de zon is georiënteerd, dringt daglicht tot

diep in het gebouw door. Slimme zonwering, emissievrije materialen en natuurlijke ventilatie geven de medewerkers een prettig en gezond binnenklimaat." Ondanks het volume en de openheid van het ontwerp heeft het interieur een rustige, haast verstilde atmosfeer. De gekozen sobere kleuren – grijs-, wit- en beige-tinten – geven invulling aan deze sfeer, net als de herhaalde toepassing van de basale materialen.

Hoewel Ex net als architect Paul de Ruiter heel wat gewend is op het gebied van duurzaamheid, dreef het TNT-project hen regelmatig bijna tot het uiterste. Zo moesten alle toegepaste materialen binnen 500 mijl – zo'n 800 kilometer – van Hoofddorp gewonnen en geproduceerd worden. Odette Ex: "Ik hield altijd al van eenvoudige, duurzame materialen. Vooral vanwege de zuiverheid en echtheid ervan. Maar je zó verdiepen in de herkomst, de milieubelasting, de levenscyclus, het transport en al die andere aspecten die in elkaar grijpen was een openbaring."

Ex Interiors moest in het kader van het TNT-project intensief op zoek naar in-

novatieve materialen die het mogelijk maakten om binnen de ambitieuze duurzaamheidsdoelen te blijven en de grote afstand tussen duurzaamheid en connectiviteit te overbruggen.

"Het dwong alle leden van het Green Team om fundamenteel anders in het ontwerpproces te gaan staan", aldus Ex. "Juist dat constante spanningsveld bleek een enorme stimulans om tot innovatie te komen. Alleen door hecht teamwork kon dit spannende proces tot een goed einde worden gebracht."

www.paulderuiter.nl
www.ex-interiors.nl
www.ovg.nl
www.triodos.nl
www.ahrend.nl
www.retera.nl
www.interfaceflor.nl
www.atelierlek.nl
www.arpalight.nl
www.levelacoustics.nl
www.facilitytying.nl
www.provenpartners.nl

Informeel overleg en ontmoeten speelt een belangrijke rol in het nieuwe interieur van TNT.